A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2017. július 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonsági rendszerek alkalmazása – Migráns munkavállalók – Munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet két különböző tagállamban végző személy – Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása – 883/2004/EK rendelet – A 13. cikk (3) bekezdése – 987/2009/EK rendelet – A 14. cikk (5b) bekezdése – 16. cikk – Az igazgatási bizottság határozatainak a szociális biztonsági rendszerek összehangolása tekintetében kifejtett hatásai – Elfogadhatatlanság”

A C-89/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz 2016. február 15-én érkezett, 2016. január 28-i határozatával terjesztett elő a

Radosław Szoja

és

a **Sociálna poisťovňa**

között,

a **WEBUNG s.r.o**.

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök (előadó), M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a szlovák kormány képviseletében B. Ricziová, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében J. Vláčil és M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: szlovák.

– a holland kormány képviseletében Ch. Schillemans, M. Noort és M. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében D. Martin és A. Tokár, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2012. L 149., 4. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o., a továbbiakban: alaprendelet) 13. cikke (3) bekezdésének és 72. cikkének, a 465/2012 rendelettel módosított, a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.) 14. és 16. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 34. cikke (1) és (2) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a lengyel állampolgárságú, a Lengyel Köztársaság területén önálló vállalkozói tevékenységet, a Szlovák Köztársaság területén pedig munkavállalói tevékenységet végző Radosław Szoja és a Sociálna poisťovňa (társadalombiztosítási pénztár, Szlovákia, a továbbiakban: szlovák társadalombiztosítási pénztár) között folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az, hogy e személy nem tartozik a szlovák egészség-, nyugdíj- és munkanélküli-biztosítási rendszer hatálya alá.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az alaprendelet

3 Az alaprendelet (1), (15), (17) és (45) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(1) A nemzeti szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó szabályok a személyek szabad mozgásának keretébe tartoznak, és hozzá kell járulniuk az életszínvonal és az alkalmazási feltételek javításához.

[…]

(15) Szükséges, hogy a Közösségen belül mozgó személyek csak egyetlen tagállam szociális biztonsági rendszere alá tartozzanak az alkalmazandó nemzeti jogszabályok halmozódása és az ebből eredő bonyodalmak elkerülése érdekében.

[…]

(17) Egy tagállam területén foglalkoztatott személyek részére az egyenlő bánásmód lehető leghatékonyabb biztosítása céljából főszabályként azon tagállam jogszabályait kell alkalmazandónak meghatározni, ahol az érintett személy tevékenységét munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként végzi.

[…]

(45) Mivel a tervezett intézkedés céljait, nevezetesen a személyek szabad mozgására vonatkozó jog hatékony gyakorlását biztosító koordinációs intézkedéseket a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a tervezett intézkedés terjedelme és hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. […]”

4 E rendelet 1. cikke kimondja:

„E rendelet alkalmazásában:

a) »munkavállalói tevékenység«: bármely tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet, amelyet az ilyen tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet fennállásának helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályai ilyenként kezelnek;

b) »önálló vállalkozói tevékenység«: bármely tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet, amelyet az ilyen tevékenység vagy azzal egyenértékű helyzet fennállásának helye szerinti tagállam szociális biztonsági jogszabályai ilyenként kezelnek;

[…]

l) »jogszabályok«: az egyes tagállamok tekintetében a 3. cikk (1) bekezdése alá tartozó szociális biztonsági ágazatokhoz kapcsolódó törvények, rendeletek és egyéb kötelező rendelkezések, valamint minden egyéb végrehajtási intézkedés.

[…]

n) »igazgatási bizottság«: a 71. cikkben említett bizottság;

[…]”

5 Az említett rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Az e rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni”.

6 Az alaprendelet 13. cikkének (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenységet végző személy a következők hatálya alá tartozik:

[…]

(3) Az a személy, aki különböző tagállamokban szokásosan munkavállalóként és önálló vállalkozóként végez tevékenységet, azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, amelyben a tevékenységet munkavállalóként végzi, illetve ha az ilyen tevékenységet két vagy több tagállamban végzi, akkor az (1) bekezdésnek megfelelően meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozik”.

7 E rendelet „Kivételek a 11–15. cikk alól” című 16. cikke így rendelkezik:

„(1) Két vagy több tagállam, e tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai, vagy az ilyen hatóságok által kijelölt testületek közös megállapodással meghatározott személyek vagy személyek csoportjai érdekében rendelkezhetnek a 11–15. cikk alóli kivételekről.

(2) Az a személy, aki egy vagy több tagállam jogszabályai alapján kap nyugdíjat vagy nyugdíjakat, és egy másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel, saját kérésére mentesíthető az utóbbi állam jogszabályainak alkalmazása alól, ha az ilyen személyre a jogszabályok munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenység miatt nem vonatkoznak”.

8 Az említett rendelet 72. cikkének a szövege a következő:

„Az igazgatási bizottság a következő feladatokat látja el:

a) foglalkozik az igazgatási jellegű kérdésekkel, és az e rendelet vagy a végrehajtási rendelet rendelkezéseiből, illetve az azok szerint megkötött megállapodásokból eredő értelmezési kérdésekkel, az érintett hatóságok, intézmények és személyek azon jogának sérelme nélkül, hogy a tagállamok jogszabályaiban, valamint e rendeletben vagy a Szerződésben előírt eljárást kezdeményezzenek, illetve bíróságokhoz forduljanak;

[…]”

A végrehajtási rendelet

9 A 987/2009 rendelet 14. cikke (5) bekezdésének b) pontja eredeti változatában így rendelkezett:

„(5) Az alaprendelet 13. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a »két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenykedő személy« különösen olyan személy, aki:

[…]

b) két vagy több tagállamban egymással folyamatosan váltakozó tevékenységeket folytat, az elhanyagolható tevékenységek kivételével, tekintet nélkül a váltakozás gyakoriságára, rendszeres vagy rendszertelen jellegére”.

10 A végrehajtási rendelet 14. cikkének (5), (5b) és (8) bekezdése a következőket írja elő:

„(5) Az alaprendelet 13. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában a »két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenykedő személy« olyan személy, aki ugyanazon vállalkozás vagy munkáltató vagy több vállalkozás vagy munkáltató alkalmazásában, két vagy több tagállamban, egyidejűleg vagy váltakozva egy vagy több különálló tevékenységet folytat.

[…]

(5b) Az alaprendelet 13. cikke szerint alkalmazandó jogszabályok meghatározásának céljából az elhanyagolható tevékenységeket nem kell figyelembe venni. A végrehajtási rendelet 16. cikkét alkalmazni kell az e cikk hatálya alá tartozó valamennyi esetre.

[…]

(8) Az alaprendelet 13. cikke (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában a »munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenység lényeges része« valamely tagállamban való gyakorlása azt jelenti, hogy a munkavállaló vagy önálló vállalkozó tevékenységeinek mennyiségileg jelentős részét ott gyakorolja, anélkül, hogy szükségszerűen e tevékenységek főbb részéről lenne szó.

[…]”

11 A végrehajtási rendelet 16. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a személy, aki két vagy több tagállamban végez különböző tevékenységeket, értesíti erről a lakóhelye szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézményt.

(2) A tevékenységet végző személy lakóhelye szerinti kijelölt intézmény haladéktalanul meghatározza az érintett személyre alkalmazandó jogszabályokat, tekintettel az alaprendelet 13. cikkére és a végrehajtási rendelet 14. cikkére. E kezdeti meghatározás ideiglenes jellegű. Az intézmény az általa ideiglenesen meghatározott jogszabályokról tájékoztatja minden olyan tagállam kijelölt intézményét, amelyben az érintett személy tevékenységet folytat.

(3) Az alkalmazandó jogszabályok (2) bekezdésben előírt ideiglenes meghatározása két hónapon belül véglegessé válik azt követően, hogy az érintett tagállamok illetékes hatóságai által kijelölt intézmények arról a (2) bekezdésnek megfelelően értesítést kaptak, kivéve ha az alkalmazandó jogszabályokat a (4) bekezdés alapján már előzőleg véglegesen meghatározták, vagy ha az érintett intézmények legalább egyike e két hónapos időszak végéig tájékoztatja a lakóhely szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézményt arról, hogy a meghatározást nem tudja még elfogadni, vagy az azzal kapcsolatos álláspontja eltérő.

(4) Amennyiben az alkalmazandó jogszabályok meghatározásával kapcsolatos bizonytalanság két vagy több tagállam intézményei vagy hatóságai közötti kapcsolatfelvételt igényel, az érintett tagállamok illetékes hatóságai által kijelölt intézmények vagy maguk az illetékes hatóságok közül egy vagy több kérelmére az érintett személyre alkalmazandó jogszabályokat közös megegyezéssel kell meghatározni, tekintetbe véve az alaprendelet 13. cikkét és a végrehajtási rendelet 14. cikkének vonatkozó rendelkezéseit.

[…]

(5) Azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályait akár ideiglenesen, akár véglegesen alkalmazandóként határozták meg, haladéktalanul értesíti erről az érintett személyt.

(6) Amennyiben az érintett személy elmulasztja közölni az (1) bekezdésben említett információt, e cikket a lakóhelye szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézmény kezdeményezésére alkalmazni kell, amint az intézmény lehetőleg más érintett intézményen keresztül tudomást szerez az adott személy helyzetéről”.

A szlovák jog

12 A zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (a társadalombiztosításról szóló 461/2003 sz. törvény) alapügy tekintetében alkalmazandó változata (a továbbiakban: társadalombiztosításról szóló törvény) 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében:

„Amennyiben valamely különös rendelkezés vagy a Szlovák Köztársaság szabályozásával szemben elsőbbséget élvező nemzetközi megállapodás eltérően nem rendelkezik, a jelen törvény értelmében jövedelemszerző tevékenység alatt az olyan jogviszonyból eredő tevékenységet kell érteni, amelynek alapján

a) jogosultság keletkezik a valamely különös rendelkezés szerinti munkavállalói tevékenységért járó díjazásra, az olyan korábbi jogviszonyból eredő, nem pénzbeli juttatás formájában történő díjazás kivételével, amely alapján jogosultság keletkezik a valamely különös rendelkezés értelmében vett munkavállalói tevékenységért járó, a szociális alap forrásaiból eredő díjazásra,

[…]”

13 A társadalombiztosításról szóló törvény 4. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A jelen törvény eltérő rendelkezése hiányában az egészség-, nyugdíj-, valamint munkanélküli biztosítás szempontjából munkavállaló alatt az olyan jogviszonyban álló természetes személyt kell érteni, amelynek alapján ez utóbbi havi rendszerességgel díjazásra jogosult a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja, (2) és (3) bekezdése értelmében.”

14 A társadalombiztosítási törvény 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A jelen törvény értelmében munkáltató:

[…]

c) a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja, (2) és (3) bekezdése értelmében keresőtevékenységet folytató természetes személy tekintetében:

(1) az a természetes személy, aki a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja, (2) és (3) bekezdése értelmében köteles díjazást juttatni a munkavállaló részére, és aki az Európai Unió valamely tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás valamely részes államában, így a Szlovák Köztársaságban, vagy a Svájci Államszövetség területén vagy egy olyan államban rendelkezik lakóhellyel, amellyel a Szlovák Köztársaság a törvényeivel szemben elsőbbséget élvező nemzetközi megállapodást kötött, vagy

(2) az a jogi személy, amely a 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja, (2) és (3) bekezdése értelmében köteles díjazást juttatni a munkavállaló részére, és amelynek székhelye vagy amely fióktelepének székhelye az Európai Unió valamely tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás valamely részes államában, így a Szlovák Köztársaságban, vagy a Svájci Államszövetség területén, vagy egy olyan államban van, amellyel a Szlovák Köztársaság a törvényeivel szemben elsőbbséget élvező nemzetközi megállapodást kötött.”

15 A társadalombiztosításról szóló törvény 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében:

„Az egészségbiztosítási ellátásokra kötelezően jogosult:

a) a 4. cikk (1) bekezdése értelmében vett munkavállaló […]”.

16 A társadalombiztosításról szóló törvény 15. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében:

„A nyugdíjbiztosítási ellátásokra kötelezően jogosult:

a) a 4. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében vett munkavállaló […]”.

17 A társadalombiztosításról szóló törvény 19. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Jelen törvény eltérő rendelkezése hiányában a kötelező egészségbiztosítási ellátásokra jogosult munkavállaló kötelezően jogosult a munkanélküli járadékra.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 R. Szoja lengyel állampolgár, aki – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – önálló vállalkozói tevékenységet végez Lengyelországban, és munkavállalói tevékenységet végez Szlovákiában, ahol 2013. február 1. óta szerepel a biztosítottak nemzeti nyilvántartásában.

19 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy egy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych (társadalombiztosítási intézet, Lengyelország; a továbbiakban: lengyel társadalombiztosítási intézet) és a szlovák társadalombiztosítási pénztár közötti levélváltásból kitűnik, hogy mivel az alapeljárás felperese Lengyelországban rendelkezik lakóhellyel, ahol emellett tevékenységet is folytat, e biztosítási intézet úgy határozott, hogy ő 2012. július 1-jétől a társadalombiztosításra vonatkozó lengyel szabályozás hatálya alá tartozik az alaprendelet 13. cikke (3) bekezdésének a végrehajtási rendelet 14. cikke (5) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezett rendelkezése alapján.

20 A lengyel biztosítási intézet e határozatát azzal indokolta, hogy az R. Szoja által Szlovákia területén végzett tevékenység elhanyagolható jelentőségű.

21 Ezen intézet következésképpen 2013. április 22-én, a végrehajtási rendelet 16. cikke (3) bekezdésével összhangban, arról értesítette a szlovák biztosítási intézetet, hogy 2013. február 1-jétől R. Szoja tekintetében a lengyel jogszabályokat kell alkalmazni.

22 A szlovák biztosítási pénztár nem vitatta az alkalmazandó jogszabályok ezen ideiglenes meghatározását, miáltal e meghatározás a végrehajtási rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében véglegessé vált.

23 E pénztár következésképpen olyan határozatot hozott, amelynek értelmében R. Szoja szlovák munkáltatójánál 2013. február 1-jétől nem jogosult egészség-, nyugdíj-, valamint munkanélküli-biztosításra.

24 A szlovák társadalombiztosítási pénztár felülvizsgálati szerve e határozatot helyben hagyta.

25 R. Szoja pontosabban nem megjelölt időpontban fellebbezést nyújtott be a Krajský súd v Žiline (zsolnai regionális bíróság, Szlovákia) 2014. december 3-i ítéletével szemben a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

26 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a lengyel társadalombiztosítási intézet a végrehajtási rendelet 14. cikke (5) bekezdésének b) pontja alapján megvizsgálta R. Szoja helyzetét, miáltal ezen intézet az e személy helyzetére vonatkozó határozatának meghozatala során az alaprendelet 13. cikkének (1) bekezdését alkalmazta.

27 Márpedig ez a bíróság úgy véli, hogy az alaprendelet 13. cikkének (1) bekezdése csak a munkavállalókra vonatkozik, miközben a jelen ügyben olyan állampolgárról van szó, aki különböző tagállamokban végez munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet, következésképpen az alkalmazandó jog meghatározása szempontjából a kapcsoló tényező, a végrehajtási rendelet 14. cikke (8) bekezdésének értelmében, az a hely, ahol az érintett személy tevékenységének jelentős részét gyakorolja.

28 Egyébiránt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a szlovák társadalombiztosítási pénztár nem hivatkozott az alaprendelet 13. cikkétől eltérő, az e rendelet 16. cikkén alapuló külön megegyezésre.

29 Ilyen körülmények között a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága, Szlovákia) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) A [Charta] 34. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a szociális biztonsági ellátásokra és szociális szolgáltatásokra való jogosultsággal összefüggésben értelmezhető-e úgy a[z alaprendelet] 13. cikkének (3) bekezdése az alapeljárás tárgyát képező jogvita körülményei között, figyelmen kívül hagyva a [végrehajtási rendelet] 14. cikkében tett pontosításokat, valamint következésképpen az említett rendelet 16. cikke szerinti eljárás alkalmazhatóságának lehetősége nélkül, hogy a munkaidő rövid időtartama vagy a munkavállaló alacsony összegű díjazása nem érinti az alkalmazandó nemzeti jog megválasztását a munkavállalói tevékenység és az önálló vállalkozói tevékenység együttes fennállása esetén, azaz a végrehajtási rendelet hivatkozott 14. cikke nem alkalmazható az alaprendelet 13. cikke (3) bekezdésének értelmezéséhez?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén, amennyiben az alkalmazásuk során két rendelet, azaz az [alaprendelet] a [végrehajtási rendelet] között ellentét áll fenn, a nemzeti bíróság értékelheti-e azok rendelkezéseit azok normatív ereje, azaz az uniós jogszabályok hierarchiájában elfoglalt rangjuk szerint?

3) Minősülhet-e az alaprendelet rendelkezéseinek az alaprendelet 72. cikke szerinti igazgatási bizottság általi értelmezése az uniós intézmény által adott olyan kötelező erejű értelmezésnek, amelytől a nemzeti bíróság nem térhet el, ami egyúttal az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését is megakadályozza, vagy az uniós jog egyik olyan lehetséges értelmezéséről van szó, amelyet a nemzeti bíróságnak a határozata alapjául szolgáló egyik tényezőként kell figyelembe vennie?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

30 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdése, tekintettel a Charta 34. cikkének (1) és (2) bekezdésére, értelmezhető-e a végrehajtási rendelet 14. és 16. cikkének figyelembevétele nélkül.

31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon, és ebből a szempontból adott esetben át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (2017. május 18-i Lahorgue ítélet, C-99/16, EU:C:2017:391, 21. pont).

32 Ekként ki kell emelni, hogy az alapjogvita tényállására tekintettel, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, nem a végrehajtási rendelet eredeti változata 14. cikke (5) bekezdésének b) pontjára, hanem e rendelet 14. cikkének (5b) bekezdésére kell utalni.

33 Következésképpen az első kérdést úgy kell értelmezni, mint amely arra keres választ, hogy az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés címén, olyan személy tekintetében alkalmazandó nemzeti jogszabályok meghatározása céljából, mint az alapügy felperese, aki különböző tagállamokban folytat szokásosan munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet, tekintetbe kell venni a végrehajtási rendelet 14. cikkének (5b) bekezdésében és 16. cikkében meghatározott követelményeket.

34 Amint az az alaprendelet (1) és (45) preambulumbekezdéséből következik, az alaprendelet célja a nemzeti szociális biztonsági rendszerek összehangolásának biztosítása a személyek szabad mozgása hatékony gyakorlásának garantálása, valamint az Unión belül mozgó személyek életszínvonalának és az alkalmazási feltételeinek javításához való hozzájárulás.

35 Az alaprendelet 11. cikkének (1) bekezdése kimondja az alkalmazandó szabályozás egyedüliségének elvét, amelynek értelmében az e rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. Ez az elv azon bonyodalmak elkerülését célozza, amelyek több tagállam jogszabályainak egyidőben történő alkalmazásából eredhetnek, továbbá azt, hogy megszüntesse az Unión belül mozgó munkavállalók és önálló vállalkozók esetén az alkalmazandó jogszabályok részleges vagy teljes halmozódásából eredő egyenlőtlen bánásmódot (lásd ebben az értelemben: 2006. március 9-i Piatkowski ítélet, C-493/04, EU:C:2006:167, 21. pont).

36 Az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdésében hivatkozott első esetben, olyan személy tekintetében alkalmazandó nemzeti szabályozás meghatározása esetén, aki szokásosan az egyik tagállamban munkavállalóként, a másik tagállamban önálló vállalkozóként végez tevékenységet, e személy azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, amelynek területén munkavállalói tevékenységét folytatja.

37 Tehát olyan helyzetben, mint az alapeljárásban, amikor vitathatatlan, hogy R. Szoja egyrészt munkavállalói tevékenységet végez Szlovákiában, másrészt önálló vállalkozói tevékenységet végez Lengyelországban, őt az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdésében foglalt ezen első eset körébe tartozó személynek kell tekinteni.

38 Ezenkívül a végrehajtási rendelet, amelynek célja az alaprendelet végrehajtásáról szóló részletes szabályok meghatározása, 14. cikkének (5b) bekezdésében akként rendelkezik, hogy az alaprendelet 13. cikke szerint alkalmazandó jogszabályok meghatározásának céljából az elhanyagolható tevékenységeket nem kell figyelembe venni.

39 E tekintetben, amint arra a jelen ítélet 20. és 22. pontja rámutatott, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a lengyel társadalombiztosítási hivatal határozata szerint R. Szoja Szlovákia területén elhanyagolható jelentőségű tevékenységet folytat, és az alkalmazandó jogszabályok meghatározása a végrehajtási rendelet 16. cikkének (3) bekezdésére tekintettel véglegessé vált.

40 Az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdése alapján, figyelemmel a végrehajtási rendelet 14. cikkének (5b) bekezdésére, amely kizárja az elhanyagolható tevékenységek tekintetbevételét, azokat a jogszabályokat kell tehát meghatározni, amelyek hatálya alá tartozik egy olyan, R. Szojához hasonló személy, aki különböző tagállamokban végez szokásosan munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet.

41 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a végrehajtási rendelet 14. cikkének (5b) bekezdéséből az következik, hogy a 16. cikket a 14. cikk hatálya alá tartozó valamennyi esetre alkalmazni kell. Következésképpen az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben az említett rendelet 16. cikkét is figyelembe kell venni, amely kimondja az alkalmazandó jogszabályok alaprendelet 13. cikke alkalmazásában történő meghatározása során követendő eljárást.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az alaprendeletben előírt kollíziós szabályok kötelezőek a tagállamra nézve, és nem fogadható el, hogy az e szabályok hatálya alá tartozó biztosítottak akadályozzák ezek érvényesülését, kivonva magukat azok hatálya alól (lásd ebben az értelemben: 2010. október 14-i van Delft és társai ítélet, C-345/09, EU:C:2010:610, 52. pont).

43 Ami a kérdést előterjesztő bíróságnak a Charta 34. cikkére vonatkozó kérdéseit illeti, ki kell emelni, hogy e cikk nem befolyásolja a fenti megfontolásokat, mivel e cikk egyetlen rendelkezése sem vezet a végrehajtási rendelet 14. és 16. cikke alkalmazása relevanciájának elvetéséhez.

44 A fenti megfontolások fényében az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az alaprendelet 13. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy e rendelkezés címén, olyan személy tekintetében alkalmazandó nemzeti jogszabályok meghatározása céljából, mint az alapügy felperese, aki különböző tagállamokban folytat szokásosan munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet, tekintetbe kell venni a végrehajtási rendelet 14. cikkének (5b) bekezdésében és 16. cikkében meghatározott követelményeket.

A második kérdésről

45 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A harmadik kérdésről

46 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az alaprendelet 72. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az igazgatási bizottság határozatai kötelező jellegűek.

47 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújt az uniós jog értelmezése terén (2016. július 20-i Stanleybet Malta és Stoppani végzés, C-141/16, nem tették közzé, EU:C:2016:596, 6. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 Ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalább kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak másrészről pontosan meg kell jelölnie azon okokat, amelyek arra indították a nemzeti bíróságot, hogy felvesse az uniós jog értelmezésének kérdését, és amelyek alapján szükségesnek tartotta a Bíróság elé terjeszteni a kérdését (2016. január 22-i Stanley International Betting és Stanleybet Malta ítélet, C-141/16, EU:C:2015:596, 7. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban szereplő információknak nem kizárólag azt kell lehetővé tenniük, hogy a Bíróság hasznos válaszokat adhasson, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai és az egyéb érdekeltek az Európai Unió Bírósága Alapokmányának 23. cikke értelmében előterjeszthessék észrevételeiket. A Bíróság feladata arra ügyelni, hogy ez a lehetőség biztosított legyen, figyelembe véve, hogy a fent hivatkozott rendelkezés értelmében csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot kézbesítik az érdekelt feleknek (2016. január 22-i Stanley International Betting és Stanleybet Malta ítélet, C-141/16, EU:C:2015:596, 10. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a harmadik kérdés nem felel meg e követelményeknek, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz elegendő ténybeli elemet az igazgatási bizottság konkrét határozatának meghozatalával és e határozatnak az alapügyre gyakorolt esetleges hatásával kapcsolatban. Így a Bíróságnak nem állnak a rendelkezésére tények azon okokkal kapcsolatban, amelyek folytán az uniós jog kért értelmezésére szükség van e kérdés megválaszolásához. Ilyen körülmények között a tagállamoknak és az Európai Unió Bírósága alapszabályának 23. cikke szerint más érdekelteknek nem állt módjukban, vagy csak igen röviden, az említett kérdésre vonatkozó észrevételeik hasznos előterjesztése.

51 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a harmadik kérdés elfogadhatatlan.

A költségekről

52 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 13. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy e rendelkezés címén, olyan személy tekintetében alkalmazandó nemzeti jogszabályok meghatározása céljából, mint az alapügy felperese, aki különböző tagállamokban folytat szokásosan munkavállalói tevékenységet és önálló vállalkozói tevékenységet, tekintetbe kell venni a 465/2012 rendelettel módosított, a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének (5b) bekezdésében és 16. cikkében meghatározott követelményeket.

Aláírások